

Prædiken til Langfredag

Luk. 23, 26-49

Det er i dag langfredag. Det er i dag den dag, hvor Herren åbenbarer sit inderste væsen, den dag, hvor Gud viser os sit sande ansigt.

I vores kulturkreds, som bl.a. udspringer af Det gamle testaments beretninger, lærer vi, at Gud er den magt, der har skabt hele verden og den magt, der giver os livet.

Men i Det gamle testamente er Gud, samtidig med at han er verdens skaber og den magt, der skænker os livet, også en frygtindgydende magt. En magt, der aftvinger underkastelse og ærefrygt, for som det fortælles, kan intet menneske se Guds ansigt og leve.

Moses, der jo har en helt særlig stilling overfor Gud Herren i Det gamle testaments fortællinger, beder Gud om lov til at måtte se hans ansigt, men Herren forbyder ham det, for han ved, at hans kraftfelt er så stærkt, at Moses vil dø, hvis han skuer Herrens åsyn. I stedet giver Gud Moses lov til at se sin ryg, idet han passerer ham. Og nænsomt holder Gud sin hånd over Moses' ansigt, indtil han er kommet forbi ham, så han ikke kommer til at se op på skaberens ansigt og dør af det. Så stærk beskrives Guds kraft i Det gamle testamente – nærmest som radioaktiv stråling.

Vi ser også Guds magt åbenbart et andet sted i beretningerne om Moses, nemlig helt i begyndelsen, hvor Moses som hyrde er ude at vogte får, og Gud viser sig for ham i den brændende tornebusk, som er optændt af en ild, der ikke fortærer buskens grene. Og vi hører, at Moses reagerer ved at skjule sit ansigt, for han tør ikke se Gud.

Og sådan beskrives Gud i Det gamle testamente som en kraft, der er så voldsom, at den er farlig at komme i nærheden af. Men samtidig med at man gør klogt i at holde sig på afstand af Guds hellighed, så kan intet menneske undvære Gud – er man først forladt af Gud, er alt håb ude. Det er en velsignelse, når Herren vender sit ansigt imod én, når han lader sit ansigt lyse over én. Og modsat hører vi, at den, som Herren vender sig bort fra, den som Gud har forladt, han er prissiget. For ham er alt håb ude. Præcis sådan, som vi hørte det i salmen, der blev læst op fra alteret, hvor et menneske råber til Gud: "Min Gud, min Gud! Hvorfor har du forladt mig?"

Sådan åbenbarer Gud sig for mennesket i Det gamle testamente, som den magt der giver liv, men samtidig er livsfarlig. Som en magt der er præcis så fascinerende og

Redaktion
Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

skræmmende, som en tornebusk, der brænder af en ild, der ikke fortærer tornebuskens grene. For i Det gamle testamente kan ingen se Herrens ansigt uden at dø.

Sideløbende med denne beskrivelse af Herrens på én gang frygtindgydende og velsigende magt, løber det som en rød tråd igennem Det gamle testamente, at vi mennesker ikke må danne os noget billede af Gud, for Gud kan ikke rummes i et billede, Gud er så mægtig, at det ville være en hån imod ham at opstille en statue af ham i den tro, at vi dermed havde et billede af ham.

Det er denne tanke, der i sin mest ekstreme form kom til udtryk, da Isil sidste år smadrede den 3200 år gamle by Nimrud i Irak, der med sine smukke gudestatuer i islamisternes øjne er en hån imod Gud. Ikonoklasme hedder det. At smadre gudsbilleder, og den slags vandalisme er gennem historien af og til brudt igennem med en forankring i Det gamle testaments billedforbud.

Men vender vi os nu til denne langfredags evangelium, er det tilsyneladende en helt anden gud, der åbenbarer sig inde bag tornebuskens grene, end den Gud, der beskrives i Det gamle testamente.

Her ser vi et forpint og tortureret menneskes ansigt. I Jesus af Nazaret åbenbarer Gud sit sande åsyn. Her på korset afsløres Guds inderste væsen. Og denne afsløring er samtidig også en afsløring af os mennesker.

For da Gud lod sig føde som en af os, da det guddommelige trådte os i møde som en broder, som et menneske af kød og blod, da genembrød han alle de forestillinger om Guds mægtige og højhellige væsen, som vi mennesker alle dage har tillagt Gud. I den undsee-

lige skikkelse af Jesus fra Nazaret, en tømners søn, kom selve skabermagten os i møde og vendte op og ned på alle de forestillinger, vi havde (og som vi stadig har), om hvem Gud er, og om hvordan Guds magt virker.

Og menneskers skuffelse over ikke at møde en stor og vældig guddomsskikkelse udmøntede sig i vrede og hævn. Og vi korsfæstede vores egen skaber. Skabningen slog sin skabers udtrykte billede ihjel. For Jesus er Guds udtrykte billede. Og på den måde er korsfæstelsen den eneste sande ikonoklasme. Vi mennesker slår Guds udtrykte billede ihjel, da det går op for os, at han ikke er det uopnåelige og ophøjede væsen, vi havde forestillet os. Og med denne ikonoklasme udstøder vi Gud, med den hån og spot, som torne kronen symboliserer, sætter vi Gud i den gudsforladtes sted.

For her i dag på langfredag åbenbarer Gud sig igen i en tornebusk – og denne gang afslører han sit inderste væsen for os: På korset afsløres det, at Gud er kærlighed. At Vorherre ser på alle mennesker med kærlighedens og tilgivelsens milde blik. Da bødderne nagler ham til korset, beder han for dem – beder om tilgivelse for deres handlinger.

Og netop dette er kernen i Guds væsen. Gud er ikke almægtig, sådan som vi gerne opfatter almægtighed, nemlig som al magt i hele verden. Guds almægt er bundet til kærligheden. Det er det, der åbenbares for os under den tornekrone, som man satte på hovedet af Kristus for at håne ham. Ham der skulle være jødernes konge, Guds salvede søn. Jesus bruger ikke sin magt til at undslippe forhånelsen, torturen og døden på korset, sådan som både soldaterne og den ene røver

opfordrer ham til. For Gud er kærlighed. Han sætter ikke sin magt igennem med vold. I stedet sætter han sig i alle gudsforladte menneskers sted. Som vi også hører det i Markusevangeliet, hvor netop ordene fra første salme er det, som Jesus siger, før han udånder på korset. ”Min Gud, min Gud! hvorfor har du forladt mig?” Nu er det pludselig Gud selv, der råber med den gudsforladtes stemme.

Her i den dybeste fornedrelse afslører Gud sit inderste væsen. Og ser vi op på korset, da ser vi, at vi har en Gud, der lider med os – ikke en Gud, der sender os lidelsen. I Jesus Kristus har vi en Gud, der er med os, når vi lider. Vi har en Gud, der er hos os i vores sorg, i vores smerte, i vores angst og i vores ensomhed. Ja, selv i døden er Gud med os og favner os med sin uudtømmelige kærlighed.

Og det er netop korsets gåde, som vi om lidt skal synge om, at Gud i den dybeste afmagt afslørede sin sande magt, at han i den dybeste fornedrelse på korset blev ophøjet, da det i ham åbenbarede, at Gud i sit inderste væsen er kærlighed, og at denne kærlighed er med os, som han var med selv den mest gemene røver, da han i døden fulgte ham med ordene ”i dag er jeg med dig i paradiset”.

Amen

Sara Dommerby Toft
Tornby-Vidstrup

Salmer:
193, 439, 201, 192, 216